

Főtitkári előterjesztés
a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2006. május 23-i küldöttközgyűlése elé
az MKE alapszabályának módosítására vonatkozó javaslat

Minden egyesület tagsága rákényszerül arra, hogy a fölépítésére, működésére vonatkozó belső szabályzatot, vagyis alapszabályát időről időre felülvizsgálja, szükség esetén módosítsa. Alapszabályunk nem egy porosodó dokumentum, azok, akik évek óta tagjai a Magyar Könyvtárosok Egyesületének tapasztalhatták, hogy az elődeink is foglalkoztak vele folyamatosan. Az 1990. május 17-én tartott küldöttközgyűlésen elfogadott dokumentum az 1995-ben, az 1997-ben, majd az 1999-ben megtartott küldöttközgyűlés határozata alapján legutóbb 2001-ben került módosításra.

Az azóta eltelt öt évben egyesületünk a jelenleg is érvényben lévő alapszabály előírásai szerint működik. Most ismét módosítanunk kell alapszabályunkat, ez komoly, felelősségteljes munka. Átérezve a feladat fontosságát, az MKE elnöksége a 2005. május 23-i küldöttközgyűlésén azt a határozatot hozta, hogy az alapszabályunk módosítására vonatkozó javaslatot, amelyet most az elnökség nevében terjeszték a tisztelt küldöttközgyűlés elé, egy külön erre a célra létesítendő bizottság dolgozza ki. 2005 nyarán felkértük Dr. Horváth Sándor Domonkos jogászt, könyvtárost, a győri Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtár igazgatóját, hogy vállalja el a bizottság vezetését, a jogi tisztaság biztosítását, a módosítások összegzését. Horváth Sándor Domonkos és a bizottság tagjai: Balogh Mihály, Kiss Gábor, Szakmári Klára, Trischlerné Lukácsy Éva és Vajda Erik, valamint az elnökség részéről jómagam – megkezdtük a munkát, amelynek eredményéről rendszeresen tájékoztattuk a tagságot a Tanács ülésein és a szervezetek vezetőin keresztül, s a letisztult módosítási javaslatokat láthatták, olvashatták honlapunkon, illetve egy kiegészítést kaptak kézhez most, a küldöttközgyűlésen.

Mielőtt rátérnék a szakmai szempontokra, s elkezdenénk az elkerülhetetlen és fontos párbeszédet, szeretnék köszönetet mondani elsősorban HSD-nak, továbbá a bizottság tagjainak, és valamennyi kollégának, aki hozzászólásával, javaslatával hozzájárult ahhoz, hogy ez a módosítási javaslat elkészülhessen.

Négy terjedelmes dokumentum van, amely a mai döntésünk alapjául szolgál:

- Az MKE jelenleg érvényes alapszabálya
- Az MKE elfogadásra előterjesztett alapszabálya, egybeszerkesztve a javasolt módosításokkal
- A javasolt módosítások, amelyet a két alapszabállyal együtt a honlapunkon mindenki számára elérhetővé tettünk és
- Az ennek kiegészítéseként összeállított, a közben beérkező véleményeket figyelembe vevő újabb módosítási javaslatok, amelyeket itt kaptak kézhez annyi példányban, hogy két-két egymás mellett ülő kolléga tájékozódni tudjon belőle.

Először is azt szeretném kérni, ne ijedjenek meg az összesen (44+18) 62 javaslattól, amelyeket a küldöttközgyűlés elfogadó határozata után egybe fogunk dolgozni, sem a két dokumentum terjedelmétől. Nincs arról szó, hogy sorban mindegyiket meg kellene beszélni – ezt elvégeztük már, most csupán a lényegi módosítások közös végiggondolása, megvitatása a feladatunk.

Nézzük tehát, hogy milyen típusú módosításokat javasol az elnökség a bizottság és elsősorban Horváth Sándor Domonkos írásos anyaga alapján. Kezdem az egyszerűekkel, fokozatosan haladva a problémák felé:

- Ha már hozzányúlunk az alapszabályhoz, javasoljuk módosítani a kisebb-nagyobb helyesírási hibákat. Minthogy az alapszabály olyan hivatalos irat, amelyet a bíróság hagyott jóvá, a módosításokat, legyenek akármilyen jelentéktelenek, pontokba szedve kell előterjeszteni. Az előterjesztés nem vonatkozhat csak arra a kifejezésre, amelyet pontosítani, módosítani szeretnénk, hanem az egész mondatot, esetenként az egész bekezdést le kell írni. Ez okozza a módosítási javaslat terjedelmét. Az ilyen típusú módosításokra szeretnék egy példát mondani. Jelenlegi alapszabályunkban a 17. § (14) bekezdés b) és c) pontjában csupán gépelési hibák vannak, ezek módosítása miatt a javaslatok között az egész bekezdés szerepel. Az ilyen típusú módosítási javaslatokra tehát úgy gondolom, itt nem kell időt szánni. Egyszerű kereséssel és cserével megoldottuk a kis kötőjelek, nagy kötőjelek helyes alkalmazását is. Ez utóbbi javítások nem szerepelnek a javaslatok között, de a módosításra javasolt, egybeszerkesztett alapszabályban már igen.
- A Közhasznúsági törvényre és az Egyesülési törvényre több helyen hivatkozik az alapszabály szövege, ezekre vonatkozóan egységes alkalmazást javaslunk. Néhány helyen a módosítás csak ezekre a kifejezésekre vonatkozik. Például az 1. § (4) és (5) bekezdésében, de máshol is.
- Az Egyesülési törvény előírásainak megfelelően az MKE szervezeteit nem tagszervezeteknek, hanem egyszerűen szervezeteknek javasoljuk nevezni az alapszabályban, ez elég sok helyen igényel módosítást.
- Az egyesület céljait az alapszabály 2. § (2) bekezdése tartalmazza. A célok nem változtak, a bekezdés két pontját mégis módosításra javasoljuk, ugyanis „szakirodalmi tájékoztatási politika” helyett pontosabbnak és szakmailag megalapozottabbnak véljük a „szakirodalmi információs politika” kifejezést.
- Tartalmilag is módosult az 1. § (6) bekezdése, amelyet a következőképpen javaslunk módosítani:
Az egyesület az 1935-ben megalakult Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete történeti utódjának tekinti magát.
- Az egyesület és a szervezetek működésére vonatkoznak az úgynevezett lényegi módosítások, most már ezek következnek.
Az **elnökség** munkájára több helyen kitér az alapszabály, az V. fejezet pedig konkrétan ezzel foglalkozik. Itt az elnökségi ülésekkel kapcsolatban javasoljuk azt, hogy az elnökségi ülést annak időpontja előtt legalább 8 nappal kell összehívni (az eddigi 14 helyett). A javaslat világosan kimondja azt is, hogy az egyesület alkalmazottaival kapcsolatban az elnök a munkáltató. Ez a rész egyéb érdemi módosítást nem igényelt, de itt is vannak olyan javaslataink, hogy például az „ügyviteli apparátust” nevezzük titkárságnak.
A 2. § (10) bekezdése azért is módosítandó, mert itt kimondjuk azt, amire évekkel ezelőtt még nem voltak meg a technikai feltételek. Javasoljuk, hogy az elnökség azokat az információkat, amelyeket a tagsággal közölni akar, az internetes honlapon is tegye közzé, illetve e-mailben juttassa el a szervezetekhez. A honlap egyébként természetesen a szervezeteknek is rendelkezésére áll.
- **Küldöttközgyűlés**
Az eddigi gyakorlatot kívántuk szentesíteni a következő mondattal, idézem /8. § (7)/:
Minden szervezet legalább egy küldöttet választ, akkor is, ha taglétszáma nem éri el a

húsz főt.

Módosítani szeretnénk a határozatképességre vonatkozó bekezdést /8. § (12)/ azzal, hogy határozatképtelenség esetén – az eddigi előírástól eltérően – ne kelljen 8 napot várni az ismételt összehívásra. Természetesen kivontuk ez alól a minősített ügyeket tárgyaló küldöttközgyűlést, mint amilyen ez a mai is.

- **Szervezetek**

Milyen szervezetei lehetnek az egyesületnek? Jelenlegi alapszabályunk 6. § (1) bekezdése szerint: területi, szakterületi és testületi szervezetek. Testületi szervezet, tehát olyan szervezet, amelynek csak testületi tagjai vannak, nem alakult az egyesületen belül, terveink szerint nem is fog, ezért ezt a bekezdést módosítani javasoljuk, idézem:

Az egyesület szervezeti egységekre tagolódik. Szervezeti egység (továbbiakban szervezet) lehet:

a) területi szervezet;

b) szakterületi szervezet (szekció)

Természetesen minden olyan bekezdést vagy szövegrészt törölni javaslunk, ahol testületi szervezetről van szó. Ezeket most nem idézném. Itt szeretném ismertetni azt a gyakorlatunkat, hogy olyan bekezdéseket, szövegrészeket is törölni javaslunk az alapszabályból, amelyek valamilyen ok miatt érvényüket veszítették. Ezeket – nem nagyszámúak ugyan – de tételesen nem soroltuk fel.

- Minthogy az Egyesülési törvény előírásai szerint 10 fő alkothat egyesületet, a szervezetek kötelező létszámát is 10 főben kellene meghatározni. Ezzel az indokkal kerül módosításra a 7. § (1) bekezdése. Idézem a javasolt szöveget:

A területi és a szakterületi szervezet megalakulását legalább tíz egyéni és/vagy testületi tag írásban kifejezett szándékával kezdeményezheti az elnökségnél...

- Most következik az igazán problémás rész, s mostantól a **szervezetekkel és a tagsággal** kapcsolatos módosításokról szeretnék beszélni.

Az alapszabály módosításának legfőbb indoka évekkel ezelőtti történésekre vezethető vissza.

Arról van szó, hogy 3 szervezetünk a 90-es években önálló egyesületté alakult. Az Egyesülési törvény előírásai szerint önálló egyesületek nem lehetnek egy másik egyesület szervezetei. Ezt a problémát úgy hidalta át a jelenlegi alapszabály, hogy az MKE-en belüli egyesületeket társult szervezetnek nevezi. Ez nem törvényes, tehát ezt a kifejezést javasoljuk törölni mindenütt az alapszabályban. A mellékletben felsorolt szervezetek között sem szerepel ez a három egyesület, tehát (betűrendes sorrendben): a Csongrád Megyei Könyvtárosok Egyesülete, a Kisalföldi Könyvtárosok és Könyvtárak Egyesülete és a Könyvtárostanárok Egyesülete. Évek óta nem működik az Informatikai Könyvtárosok Szervezete – legnagyobb sajnálatunkra. Az eddigi 31 szervezet helyett tehát – amennyiben elfogadásra kerül az alapszabály módosítása – a Magyar Könyvtárosok Egyesületének 27 szervezete lesz. Felsorolásuk mint mondtam, megtalálható a mellékletben.

A következő kérdés ebből adódik: mi lesz e három értékes egyesület tagjaival, akiket az MKE éppúgy továbbra is tagjai között szeretne tudni, mint a 27 szervezet tagságát.

Többszöri forduló, a „pártoló tagság” fogalmának elvetése után az alapszabályban erre vonatkozóan két megoldást javasolunk. A 4. § (1) bekezdését tehát ideiglenesen két verzióban tartalmazza a módosításra javasolt tervezet. A küldöttközgyűlésnek kell határoznia arról, hogy melyik verzió kerül a végleges alapszabályba.

Néhány érvet szeretnék elmondani az A verzió mellett, kinyilvánítva ezzel a véleményemet, amelyet az elnökség tagjai is osztanak.

Terveink szerint a három könyvtáros egyesülettel az MKE együttműködési megállapodást köt – ehhez szintén szükséges a küldöttközgyűlés elfogadó határozata. A megállapodásnak ki kell térnie a szükséges szervezési és adminisztratív teendőkre, amelyek

eredményeképpen a három érintett könyvtáros egyesület tagjai befizethetik az éves MKE tagdíjat saját egyesületüknél, egyesületük vezetősége eljuttatja az MKE tagdíjat fizetők névsorát és magát a tagdíjat a Magyar Könyvtárosok Egyesületéhez. Így a három egyesület azon tagjai, akik MKE tagdíjat fizettek, az MKE egyéni tagjai lesznek, az MKE szervezetekben regisztrált egyéni tagokkal azonos jogokat élveznek. A köteleességek közül nem vonatkozik rájuk az, hogy az MKE valamelyik szervezetében is regisztráltatniuk kell magukat, hiszen ők már egy könyvtáros egyesület regisztrált tagjai.

A tömör megfogalmazásból következik, hogy ez a gyakorlat követhető lesz más könyvtáros egyesületekkel is, minden esetben a küldöttközgyűlés döntése alapján. Ezért most, ezen a küldöttközgyűlésen csak az előbb említett három egyesületről van szó, ezeket ebben az évben még, amikor a jelenlegi alapszabály érvényes, továbbra is szervezeteinknek tekintjük.

Szólnom kell még a B verzióról is, hiszen tagtársaink javaslata alapján került a módosítások közzé. A magam részéről nagyon problémásnak érzem, hogy az MKE titkársága intézze az érintett tagok szervezeti és adminisztratív teendőit. A titkárság jelenlegi létszámával és megnövekedett feladatival ezt nem érzem megoldhatónak.

A tagsággal kapcsolatban szabályoztuk az alapszabályban a tiszteletbeli tagság fogalmát is. A 3. § (3) bekezdése szerint tiszteletbeli taggá választható a könyvtárügy és a szakirodalmi információs szolgáltatások terén kiemelkedő munkát végző személy, függetlenül attól, hogy tagja-e a Magyar Könyvtárosok Egyesületének. A tiszteletbeli tagot, ha nem tagja az egyesületnek, a küldöttközgyűlésen és a szervezetekben tanácskozási jog illeti meg.

Szabályozza a módosításra előterjesztett alapszabály a tagság keletkezésének és megszűnésének feltételeit is. Ezt is, és még sok egyéb, alapszabályban rögzített előírást az ügyrendi szabályozásnak kell kiegészítenie. Az ügyrendi szabályokat, amelyek majdnem teljesen készen vannak, az alapszabály módosításának elfogadása után az elnökség fogja véglegesíteni, a honlapon elérhető lesz.

Az elnökségben és a szervezetekben valamely tisztségre megválasztható személyekre vonatkozóan egyetlen módosítást javasolunk: csak az egyesület egyéni tagjai lehessenek tisztségviselők, a testületi tag képviselője ne. Azt hiszem, ezt fölösleges magyarázni, a gyakorlat eddig is ez volt.

Összefoglalómat azzal zárom, hogy néhány perc múlva átadom Önöknek a szót. A Tanács ülésein elhangzó, valamint a tagságtól egyéb úton érkezett vélemények alapján arra lehet következtetni, hogy az egyesület tagjainak többsége azt szeretné, ha a 3 egyesület tagjai továbbra is MKE tagok lehetnének különösebb megszorítások nélkül. Így a küldöttközgyűlésnek először is ennek módjáról kell döntenie, tehát el kell fogadnia az A vagy a B verziót. Ezt követően pedig a két részletben felsorolt módosítási javaslatok elfogadására kerül sor. Mindkét esetben a jelenlévők kétharmadának szavazata jelenti az elfogadást. Szintén meg kell szavazni azt, hogy az elnökség köthet-e külön megállapodást a három említett egyesülettel a tagságra vonatkozóan. Ez utóbbi esetben elég az egyszerű szótöbbség. A szavazásokat megelőzően, illetve a köztes időben is lehetőség van hozzászólásokra, kérdésekre feltevésre, további módosítások javaslatára. Horváth Sándor Domonkos vállalta, hogy szakértőként eligazít bennünket a jogi útvesztőkben, ha arra tévednénk, valamint azt is, hogy a szükséges információkkal kiegészíti előterjesztésemet. Köszönöm szépen a figyelmet.

Nagy Anikó főtitkár